

Pavína Ivanová

INOVAČNÉ PROSTREDIE FÍNSKA¹

Abstract: *The main aim of the report is to show the relation between innovative policy, employment and economic growth in a small open economy that is a member of the EU. Actual employment factors and factors of economic growth have encountered their natural boundaries and the innovative policy has become a decisive generator for workplaces creation. Small economies have an extra hindered situation, as the national market is too small and the size of resources from public finances is limited. In regard to this fact, Finland is an example for the EU. Beside this, Finland is not so dependent on transnational corporations (TNCs) as for example Slovakia. On a long-term period basis Finland creates conditions for innovative development. The comparison of Slovakia and Finland is very interesting not only when speaking about innovations and pro-innovative climate, but also considering its impacts on development of national employment. This is directly connected with the new 2020 EU agenda. Apart from this, the social climate in Finland strongly reduces corruption, black and grey economy, which supports the law enforcement and transparency in public finances, and this is also an important aspect of its success. It is also being proved that an appropriate creation of state budget surplus in times of expansion in a good social climate of the society is an important source of growth and employment support in times of recession. In comparison with the time period of the 90's, Nowadays Finland is minimally indebted and the ratio of net loans size of the state to the GDP is 0.5%. Slovakia also shows an acceptable rate of the national indebtedness value and the volume of net loans to GDP is at 20 %. The problem is that Slovakia is dependent on the production of 22 TNCs that realize their production in Slovakia and so determine the development of the Slovak economy in a fundamental way. If Slovakia wants to emancipate from this dependence, it has to go the way as Finland did, the way of innovation and education support to be able to offset its handicaps, just like Finland did.*

Key words: *innovations, innovative transformation, employment, economic growth, education, corruption, social climate, technological progress, requalification, pro-innovative infrastructure*

¹Príspevok vznikol s podporou grantovej agentúry VEGA v rámci projektu č. 1/0478/08 „Teoretické a praktické aspekty novej (znalostnej) ekonomiky“.

JEL: O 31, O 32

Úvod

Vychádzame zo zreteľa, že Fínsko a Slovensko ako súčasť Československa boli napojené najmä na ekonomiku Sovietskeho zväzu v rámci Rady vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP). Začiatkom 90. rokov 20. storočia došlo ku kolapsu ZSSR a tento kolaps znamenal výrazné zhoršenie ekonomickej situácie Fínska i Slovenska. Prednosť Fínska spočíva v tom, že sa z tejto situácie pomerne rýchlo dostalo.

Fínsko a Slovensko sú v súčasnosti členmi EÚ, ktorá sa snaží naplňať novú agendu pre rast a zamestnanosť s vyhlídkou do roku 2020 (pracovný názov EÚ 2020). Jej ťažiskom majú byť inovácie v záujme posilnenia pozície svetového lídra a silnejšia sociálna dimenzia.

Nevyhnutným predpokladom efektívnej ekonomiky je rozvoj vedy, výskumu a inovácií za efektívnej finančnej podpory zo štátneho rozpočtu. Dôležitou súčasťou fungujúceho systému vedy a techniky je aj kvalita ľudských zdrojov a technického vybavenia. Za príklad pre Slovensko sme si teda vybrali Fínsko, kde okrem iného práve rastúce výdavky na výskum a vývoj sú cestou k ozdraveniu, avšak v spoločenskej klíme výrazne obmedzujúcej korupciu, čiernu a šedú ekonomiku, v klíme podporujúcej vymožitelnosť práva a transparentnosť vo verejných financiách.

Fínsko je v súčasnosti známe vysokou životnou úrovňou a výkonnou ekonomikou v celosvetových porovnaníach. Má najvyššie percento vysokoškolsky vzdelaných ľudí² a najväčšie investície do vedy spomedzi krajín EÚ. Bolo prvou krajinou na svete, ktorá priznala volebné právo ženám. Fínsko si svoju unikátnu pozíciu vybudovalo hlavne vďaka sektoru informačných a komunikačných technológií (IKT sektoru), výrazne zásluhou svetovo známeho výrobcu Nokia. Ďalším veľmi významným faktorom tohto stavu je prítomnosť inovačne uvedomelých spotrebiteľov a firiem. Už začiatkom 90. rokov sa Fínsko stalo priekopníkom v aplikácii mobilných telefónov a internetového spojenia a momentálne je celé územie kompletne pokryté bezdrôtovým internetovým signálom.

---

²Fínsky národ má vysoký štandard vzdelávania. Na všetky deti vo veku od 7 do 16 rokov sa vzťahuje povinné základné vzdelanie. Vzdelávanie nad 16 rokov je dobrovoľné, buď na trojročnom až štvorročnom gymnáziu, alebo na dvojročnej až päťročnej odbornej škole. Fínske vysoké školstvo tvoria univerzity a vysoké školy s odborným zameraním (polytechniky). V krajine je 20 univerzít a vysokých škôl a 29 vysokých škôl s odborným zameraním. Približne 60 % populácie má ukončené vyššie vzdelanie ako základné a 13 percent má vysokoškolské vzdelanie alebo jemu zodpovedajúcu kvalifikáciu.